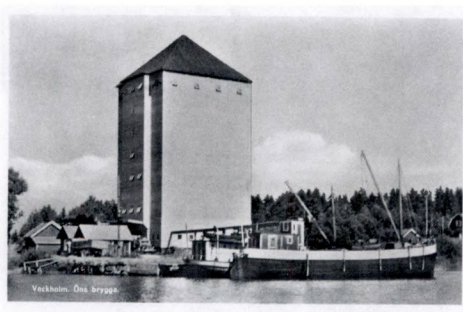

Veckholms pastorats hembygdsförening

Veckholms pastorats hembygdsförening bildades 1948 som en aktion för att rädda den gamla ståtliga prästgården som då skulle rivas eftersom en ny prästgård hade uppförts. I pastoratet ingår socknarna Veckholm, Torsvi och Kungs-Husby som tillsammans med Lillkyrka, Vallby och Boglösa utgör den södra delen av Trögden, en historisk benämning av den sydöstra delen av Enköpings kommun. Alla socknarna har strandlinje mot Mälaren, som var den viktigaste transportleden i äldre tider. Våra socknar har traditionellt haft mycket gemensamt i såväl vardag som fest. Hembygdsföreningens huvudsakliga verksamhet idag är att vårda och hyra ut den gamla prästgården som föreningen äger. Varje år arrangeras olika aktiviteter som midsommarfirande, valborgsfirande, julmarknad och andra evenemang. Föreningen har också en manskör som sjunger in våren på Valborg och julsånger när julen nalkas.

Fotografokänd. Text Kerstin Hermelin.

Gustaf Larsson är född och uppväxt 1929 på Ön i Veckholms socken. Hans mamma och pappa, Berta och Magnus, drev lanthandel här i många år och Gustaf Larsson berättar om alla ångbåtar, pråmar och fritidsbåtar som lagt till vid ångbåtsbryggan genom tiderna. I 165 år har båttrafik varit synonymt med Ön. "Fritidarna" låg med sina båtar vid Veckholms Prästholme och kom till handelsboden för att köpa bensin till båten, korb och köttsoppa för magen, myggolja och salubrin för kroppen och så metrevar och flugfångare. Kvällstid kom ångbåten ENA I och ENA II där man lastade produkter från trakten såsom mjölk, blommor och en och annan ko. Efter lastning fick besättningen gå till kojs och klockan fyra på morgonen återgick ENA-båten till Stockholm. 4 till 5 timmar tog en resa mellan Ön-Stockholm men på vintern kunde åktiden fördubblas.

Fotografiet föreställer ångbåtsbryggan och den gamla silon. När ångbåten slutade gå omkring 1950 hade man byggt en ny stor silo i betong. Lastfartyg kom från Polen, Tyskland och Sverige för att lasta spannmål. Gustaf Larsson berättar att sjöfolket i regel var alla tiders. När de handlade i lanthandeln ville de ha produkterna nedkörda till sin båt. Varför? Jo, de bjöd gärna på hemlandets vodka eller konjak och skickade sedan med en flaska som tack. 2006 revs silon och allt som återstår numera är en brygga. Lastbåtarna gör inte längre några stopp vid Ön, men fortsätter att tuffa på ute på Norra Björkfjärden, i sällskap av en och annan "fritidare" på sommaren.

Fotograf okänd. Text Gustaf Larsson och Kerstin Hermelin.

Ingrid Marie, Åkerö, Lobo, Aroma...visst vattnas det i munnen? I prydliga rader står äppelträden i två renässanssträdgårdar som anlades 1623 av Johan Skyttes trädgårdsmästare Johan Ludvigsson. Grönsöö slott ligger på en ö i Mälaren i Kungs-Husby socken och ägs av familjen von Ehrenheim sedan 200 år tillbaka. Än idag odlas äpplen på samma plats i Sveriges äldsta kommersiella fruktodling och numera tillverkar man även must. Det gamla fotografiet föreställer slottsfrun Alice von Ehrenheim (1858–1943) och trädgårdsmästare Uno Johansson när de plockar och sorterar äpplen i trädgården. På hösten, när skörden är igång, bjuder slottet in till sin årliga äppelmarknad som har blivit en tradition och ett populärt utflyktsmål i bygden.

Foto Grönsöö slott. Text Kerstin Hermelin.

Röllingens naturreservat är en vild Mälärö strax utanför Torsvi. Ön reser sig som en smal, hög bergsrygg cirka 50 meter över vattnet och mesta delen är täckt av skog. Från högsta punkten av berget har man en hänförande vy över Grönsöfjärden. På Röllingen finns ett gammalt fiskartorp som är från början av 1800-talet. Den sista bofasta fiskaren flyttade härifrån på 1950-talet och torpet, som därefter höll på att förfalla, har med varsam hand renoverats och går numera att korttidshyra under sommaren. Yrkesfiskarna Mona Loberg och Ivan Eriksson sköter reservatet på uppdrag av länsstyrelsen. De har bland annat fjällkor som betar på ön vilket gör att landskapet hålls öppet och ängsfloran blir kraftigare. Eftersom båt är det enda sättet att ta sig till Röllingen på, har Ivan byggt en kofärja för att kunna transportera djuren till och från ön. När vinden mojnar kan man från land höra trivsamma "klongljud" från koskällan och på så vis få en uppfattning om var korna befinner sig, men oftast står de vid stranden och tittar nyfiket när man glider förbi med båten.

Foto Ulf Danielsson. Text Kerstin Hermelin.